

Gymnocoronis spilanthoides

Synonyma:

České jméno:

Anglické jméno: Senegal tea, water snowball

Čeleď: *Asteraceae*

Obr. 1 *Gymnocoronis spilanthoides*. Foto: John Tann

Původ: Pochází z tropů a subtropů centrální Jižní Ameriky (jižní Brazílie, Paraguay, Bolívie, Uruguay, jihovýchodní Peru a severní a střední Argentina).

Sekundární rozšíření: V druhé polovině 20. století zavlečena do Afriky (Senegal), Asie (Indie, JV Čína, Japonsko), Austrálie a Nový Zéland. V Evropě roste v jednom termálním jezírku v Maďarsku a v severní Itálii v síti zavlažovacích kanálů u obce Zerbolò v Lombardii.

Obr. 2 *Gymnocoronis spilanthoides* v Evropě

Rozšíření v ČR: Nevyskytuje se.

Cesty zavlečení: Akvariální rostlina, případně jako okrasná do zahradních jezírek. Ve vhodných podmínkách možnost spontánního šíření (úlomky, semena).

Popis: Vytrvalá rostlina s dutou, přímou větvenou lodyhou, 1 – 2,5 m dlouhou. Mladé lodyhy světle zelené s tmavšími skvrnkami a okrouhlého průřezu. Později je na řezu šestiúhelníkovitá. Vstříčné řapíkaté listy cca 5 – 20 cm dlouhé, kopinaté až vejčité, okraje čepele hrubě pilovité, vrcholy špičaté. Květenství (úbor) ve vrcholcích, vytváří sněhobílé kulovité útvary (odtud lidový název water snowball) o průměru cca 2 cm. Plodem je žlutohnědá rýhovaná nažka bez chmýru.

Rostlina je schopna růst jak na vodní hladině vodních toků, tak i v zaplavovaných oblastech, mokřinách, bažinách a při březích.

Obr. 3. Bílá kulovitá květenství. Foto: Lalith Gunasekera

Obr. 4 Řapíkaté pilovité listy. Foto: Lalith Gunasekera

Možnosti záměny: Ve stadiu kvetení nezaměnitelná. Lodyhy a listy mohou připomínat další invazní druh z unijního seznamu – plevuňku *Alternanthera philoxeroides*. Ta však nemá pilovité okraje listů. Z domácích druhů jsou v nekvetoucím stavu podobné lodyhy vodních rozrazilů, pomněnky bahenní či rdesna obojživelného (viz možnosti záměny v kartě druhu *Alternanthera philoxeroides*). Z akvariálních druhů lze najít mimo kvetení podobnost u mokřanek – m. žebrované (*Hygrophila costata*), která má ale čtyřhrannou načervenalou lodyhu. Drobné bílé květy vyrůstají jednotlivě v paždí listů. Obdobná je i mokřanka vzpřímená (*H. corymbosa*), její listy jsou však tužší a nemají pilovitý okraj, stejně jako u m. žebrované.

Obr. 4 Mokřanka žebrovaná. Foto: Sheldon Navie

Riziko: Agresivní invazní rostlina, schopná růst až 15 cm/týden. Vytváří plovoucí porosty potlačující původní organismy a zastíňující vodní hladinu. Hustý zápoj plovoucích rostlin navíc dosti komplikuje vodní dopravu.

Likvidace: Mechanické odstranění – nutné odstranit veškerou biomasu, aby nedošlo k šíření pomocí zbylých úlomků. Odstraněné rostliny lze např. kompostovat či sušit a pálit. Chemická eradikace dle zkušeností z Austrálie zahrnuje užití glyfosátu či metsulfuron-methylu. Přesné koncentrace a způsob užití viz Zdroje - DAF Fact sheet.

Zdroje:

Ardenghi N., Barcheri G., Ballerini C., Cauzzi P. 2016. *Gymnocoronis spilanthoides* (Asteraceae, Eupatorieae), a new naturalized and potentially invasive aquatic alien in S Europe. *Willdenowia* 46(2): 265 – 273.

<https://botany.cz/cs/gymnocoronis-spilanthoides/>

<https://www.cabi.org/isc/datasheet/26246>

DAF Fact sheet: https://www.daf.qld.gov.au/_data/assets/pdf_file/0012/70500/IPA-Senegal-Tea-Plant-PP50.pdf

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 12. 2. 2020